

Masteroppgave

Atferdsvitenskap

Spesialisering i begreper og anvendelse

Juni 2023

Hvorfor kvinner endrer atferd basert på menns
partnerkriterier- Et evolusjonært og atferdsanalytisk
perspektiv

Kandidatnavn: 361552
Emnekode: MALK5000

Studiepoeng: 30

Fakultet for helsevitenskap
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Takk til

Jeg ønsker å takke min veileder, Espen Sjøberg, for hans verdifulle veiledning gjennom hele prosessen med min masteroppgave. Jeg er takknemlig for hans ekspertise og støtte. Takk også til Lilja Johannessen, bibliotekar for det helsevitenskapelige instituttet, for hennes hjelp med litteratursøk. Uten hennes assistanse hadde det vært vanskelig å finne relevant og pålitelig litteratur til oppgaven. Jeg vil også rette en takk til evolusjonsforsker Leif Edward Ottesen Kennair for hans bistand med litteratur. Takk for deres veiledning og bidrag til min masteroppgave.

Kvinneres atferdsendringer basert på menns partnerkriterier

Selena Hakin

Fakultetet for Helsevitenskap, Institutt for Atferdsvitenskap, OsloMet

MALK5000

Juni 2023

Sammendrag

Denne studien tok utgangspunkt i problemstillingen «Hvorfor endres kvinners atferd basert på menns partnerkriterier?». Evolusjonsteorier antyder at partnerutvelgelse er et resultat av naturlig seleksjon, hvorav individer med gunstige egenskaper har større sannsynlighet for reprodusert suksess. Studien kombinerte evolusjonære perspektiver og atferdsanalyse for å undersøke hvorfor kvinner tilpasser sin atferd basert på menns partnerkriterier.

Forskningsdesignet som ble tatt i bruk var litteraturstudier, med en gjennomgang av teoretiske perspektiver og empiriske funn. Her ble det blant annet brukt 3 databaser, samt andre søkestrategier for å finne relevante kilder. Det viste seg at seksuell seleksjon og naturlig seleksjon spiller en viktig rolle i partnerutvelgelse og atferdsendringer. Kvinner tilpasser sin atferd for å forbedre egenskaper som menn foretrekker. Disse atferdsendringene opprettholdes også gjennom operant betinget atferd. Litteraturstudien baserte seg på partnerpreferanser ved å integrere evolusjonære og atferdsanalytiske perspektiver. Disse perspektivene skal være med på å belyse de underliggende mekanismene som kan forklare atferdsendringer i heteroseksuelle relasjoner. Studien konkluderer med at seksuell seleksjon og naturlig seleksjon spiller en vesentlig rolle i utviklingen av menns partnerkriterier, mens operant betinget atferd er med på å opprettholde atferdsendringene til kvinner over tid.

Nøkkelord: Partnerkriterier, Atferdsendringer, Evolusjonspsykologi, atferdsanalyse

Abstract

This study was based on the research question "Why do women change their behavior based on men's partner criteria?" Evolutionary theories suggest that partner selection is a result of natural selection, where individuals with favorable traits are more likely to have reproductive success. The study combined evolutionary perspectives and behavioral analysis to investigate why women adapt their behavior based on men's partner criteria. The research design used literature reviews, including a review of theoretical perspectives and empirical findings. Three databases and other search strategies were used to find relevant sources. It was found that sexual selection and natural selection play an important role in partner selection and behavioral changes. Women adapt their behavior to enhance traits that men prefer. These behavioral changes are also maintained through operant conditioned behavior. The literature review focused on partner preferences by integrating evolutionary and behavioral analytic perspectives and highlighting the underlying mechanisms that can explain behavioral changes in heterosexual relationships. The study concludes that sexual selection and natural selection play a significant role in the development of men's partner criteria, while operant conditioned behavior helps maintain women's behavioral changes over time.

Keywords: Mate criteria, behavioral changes, evolutionary psychology, behavior analysis.

Kvinnens atferdsendringer basert på menns partnerkriterier

Gjennom evolusjonen har mennesker utviklet en konsekvent preferanse for visse egenskaper hos potensielle partnere. Denne preferansen kan forklares ut fra det faktum at våre forfedres reproduktive suksess og overlevelse var avhengig av deres evne til å velge partnere som kunne tilby ressurser og beskyttelse, og som kunne bidra til reproduksjon(en). Visse egenskaper har utviklet seg for å være nyttige for parring. Disse paringspreferansene har blitt overført til dagens samfunn fra våre evolusjonære forfedre, som gjorde partnervalg basert på hva som var nødvendig for overlevelse og reproduksjon. På denne måten har våre paringspreferanser et sterkt biologisk og evolusjonært fundament.

Bakgrunn for problemstilling

Problemstillingen kom blant annet av antagelsen om at kvinner har en større interesse for å opprettholde utseende sitt til en viss standard, i forhold til menn. Derfor var tanken å se på i hvor stor grad kvinner ble påvirket av menns evolusjonære og atferdsanalytiske kriterier til dem. Ved å se nærmere på disse partnerkriteriene kan vi forstå hvordan evolusjonære prinsipper kan forme menneskelig adferd og hvordan disse kriteriene fortsatt kan påvirke kvinnens valg i dagens samfunn.

Menn har historisk sett brukt forskjellige signaler fra kvinnens fysiske egenskaper for å hjelpe dem å velge en ektefelle. En 57-årig paringsstudie å tvers av generasjoner i USA, undersøkte partnerpreferansene til menn og kvinner (Buss et al., 2001). For å spore eventuelle endringer i paringspreferanser over tid, undersøkte studien de samme 18 egenskapene med intervaller på rundt et tiår. I alle tilfeller verdsette menn fysisk skjønnhet og betydningen av utseende til kvinner i høyere grad enn kvinner gjorde (Buss et al., 2001).

Men, hvor stammer egentlig skjønnhetsidealet fra? Og hvorfor er kvinner med på å opprettholde skjønnhetsidealet som kommer fra menns partnerkriterier? I oppgaven blir dette fenomenet forskes på, basert på evolusjonære og atferdsanalytiske bidrag. Det kan

argumenteres for at dagens samfunn, blant annet sosiale medier, har en stor påvirkningskraft innad i temaet. Det punkteres derfor at denne oppgaven ikke er en sosial kommentar, men en litteraturstudie som baseres på hvorfor menns partnerkriterier er med på å skape atferdsendringer hos kvinner.

Teori

I heteroseksuelle relasjoner viser evolusjonsteoretikere til at både menn og kvinner vil tilpasse seg i tråd med preferansene til det andre kjønn. Det betyr at kvinner vil forsøke å forbedre egenskaper som menn foretrekker, og omvendt (Davis & Arnocky, 2022).

Evolusjonære teorier antyder at partnerutvelgelse er et resultat av naturlig utvalg, der individer med gunstige egenskaper har større sannsynlighet for å oppnå reprodusert suksess. Både menn og kvinner kan vise forskjellige atferdsmønstre og preferanser når det gjelder valg av partner (Davis & Arnocky, 2022).

Denne delen av oppgaven vil utforske dette fenomenet ved å kombinere et evolusjonært perspektiv med trekk fra atferdsanalysen. Ved å undersøke ulike teoretiske perspektiver og empiriske funn, kan vi få en bedre forståelse av de underliggende mekanismene som kan forklare hvorfor kvinner tilpasser sin atferd basert på menns partnerkriterier. En sentral teori innenfor forståelsen av partnerutvelgelse og tilpasning mellom kjønnene er *evolutionary neuroandrogenic theory*, herverd omtalt som ENA.

Evolutionary neuroandrogenic theory

“... Even though males and females have been subjected to different natural selection pressure for eons, they share close to 99% of the same genes” (Ellis, 2011, s. 710). Ifølge artikkelen er det små forskjeller mellom kvinner og menn når det gjelder partnerkriterier. Evolusjon og naturlig seleksjon spiller en rolle i å forme preferansene, men det er begrenset forskjell i kognisjon, atferd, anatomiske og fysiologiske egenskaper mellom kjønnene. ENA tar hensyn til slike forskjeller og utforsker blant annet partnervalg (Ellis, 2011). Begge kjønn

har en tendens til å lete etter fysiske trekk som signaliserer god helse og reproduktiv verdi. Kvinner kan imidlertid prioritere andre egenskaper som lojalitet og ressursrikdom hos en partner, noe som kan redusere fokuset på utseende (Ellis, 2011). Hos menn er derimot utseendet til en partner mer sentralt. Dette kan føre til at kvinner har større fokus på å opprettholde og forbedre sitt eget utseende. Gjennom ENA kan vi få innsikt i hvordan partnerpreferanser og tilpasning mellom kjønnene formes, som danner grunnlag for utforskningen av konseptet «partnerverdi», som omhandler valg av ideell partner.

Partnerverdi og Partnerkriterier

Når individer vurderer egenskapene de anser som viktige i en ideell partner, har de en tendens til å tilpasse sine preferanser med sine egne selvoppfatninger av disse egenskapene (Birkás et al., 2018). Partnerverdi refererer dermed til en persons generelle ønskelighet som en potensiell partner, og den omfatter flere personlige egenskaper, som blant annet fysisk attraktivitet, intelligens og økonomiske ressurser (Birkás et al., 2018).

Før var menns partnerkriterier basert på hvilke kvinner som hadde størst reproduksjonssuksess. Evnen til å bære flere barn var et viktig aspekt for å etablere en kvinnes verdi, derav ble kvinner med lite eller ingen reproduksjonspotensial ble mindre etterlyst av menn (Buss, 2019). Ved naturlig seleksjon vil menn ha utviklet preferanser for observerbare egenskaper som konsekvent var relatert til reproduksjonspotensial. Dette var fordi det ikke er tydelige tegn som kunne observere en kvinnes reproduktive verdi. Signalene på at en kvinne har egglosning kan være relativt skjult og kryptiske, og hindringen med å identifisere og vurdere en kvinnes reproduktive verdi eller fruktbarhet ble dermed en utfordring (Buss, 2019). Hvordan skulle menn klare å forstå at kvinnen var fruktbar, når egglosning ikke ble meddelt?

Det har blitt utviklet tilpasninger som er innstilt på å observere kvinners egenskaper, og hvordan disse egenskapene kunne knyttes til den reproduktive verdien og fruktbarheten

deres. To indikasjon på dette er kvinners alder og helse. Det er en større sannsynlighet for at kvinner har reproduktiv suksess dersom de er friske og mer fruktbare (Buss, 2019).

Evolusjonspsykologer sier at menn foretrekker partnere som viser seg attraktive (Meltzer et al., 2014). Dette er fordi sammenhengen mellom fysisk attraktivitet og tegn på kvinnelig fruktbarhet er avgjørende for vellykket mannlig reproduksjon. Fysisk attraktivitet er imidlertid ikke en sikker måte å måle mannlig fruktbarhet på. Menn prioriterer og søker fysisk attraktive partnere for å øke sjansene for reproduktiv suksess (Meltzer et al., 2014).

Pawłowski & Dunbar (1999) undersøker hvilke valg som blir foretatt i beslutningen om å velge en partner i et langvarig forhold. Det ble gjort en analyse av annonser, som viste til at kvinner periodisk ikke oppgir alderen sin, for å gi et inntrykk av at de er yngre. Dette ble gjort for å ha muligheten til å sette høyere krav til potensielle partnere, som et mulig forsøk på å sikre en partner av høy kvalitet før overgangsalderen (Pawłowski & Dunbar, 1999). Resultatene av studien indikerer at alder er en viktig faktor for både menn og kvinner i vurderingen av en potensiell partners reproduktive verdi. Studien viser dermed til en økt forståelse av partnerpreferanser, og mulige strategier som påvirkes av alder og reproduktiv suksess (Pawłowski & Dunbar, 1999). Langvarige forhold kan vises å ha forskjellige ønskelige egenskaper hos kvinner enn det kortvarige relasjoner har.

Lang-term relasjoner

Noen av strategiene som blir nevnt lengre nede i oppgaven demonstrerer større effektivitet når det gjelder kortsiktige relasjoner, mens andre viser seg å være mer hensiktsmessige for langsiktige relasjoner. Trivers (1992) sin teori om foreldreinvestering hevder at kjønnene som investerer mer tid, energi og ressurser i reproduksjonen, vil være mer kresne i valg av partner. Hos menneskearten anses kvinnene å være verdifulle reproduktive ressurser på grunn av deres større foreldreengasjement. Dette fører til at kvinnene har en

tendens til å være mer selektive og ha større behov for langsiktige relasjoner, og kan knyttes opp mot seksuelle strategier (Bendixen & Kennair, 2015).

Hvis vi ser på hvordan parring skjer i dyreriket, ser vi at de fleste pattedyr som er hunner, er ansvarlige for å gi mesteparten av den nødvendige omsorgen for avkommet. I samsvar med mennesker, gjelder dette både under graviditeten, fødselen og postpartumperioden. Kvinnens reproduksjonspotensial er redusert sammenlignet med mennene, på grunn av graviditet, og aldersrelatert reduksjon i fertilitet (Buss, 2019). Til forskjell fra kvinner, er menns evne til å reprodusere i stor grad begrenset av deres konkurransevne overfor rivaler av samme kjønn for å sikre tilgang til reproduktive partnere. Dermed deltar menn mer åpenlyst i intraseksuell konkurranse for å oppnå tilgang til partnere av det andre kjønn. Kvinnen er altså det kjønn som anses til å investere mest i omsorgen av barnet (Buss, 2019). For å forstå hvorfor disse atferdsendringene fungerer og opprettholdes, skal vi videre se på den anvendte atferdsanalysen.

Anvendt atferdsanalyse

Anvendt atferdsanalyse, heretter omtalt som ABA, er en unik vitenskapelig disiplin som bidrar til en økt forståelse og forbedring av menneskelig atferd (Cooper et al., 2020). Mens andre felt deler lignende mål, utmerker ABA seg gjennom sitt spesifikke fokus, mål og metodikk. Denne vitenskapelige disiplinen konsentrerer seg om atferd som har betydelig sosial relevans, og implementerer evidensbaserte strategier og teknikker for å gripe inn og forbedre målrettet atferd. I tillegg er de avhengige av vitenskapelige tilnæringer som objektiv observasjon, presis måling og systematisk eksperimentering for å etablere pålitelige korrelasjoner mellom deres intervensjoner og atferds-forbedringer (Cooper et al., 2020).

I hovedsak utgjør ABA en systematisk og vitenskapelig tilnærming til å identifisere miljøfaktorer som konsekvent påvirker viktig atferd, og til slutt utvikler praktiske teknikker for atferds-modifisering basert på disse funnene (Cooper et al., 2020). Når vi betrakter ABA

og dens vitenskapelige tilnærming til atferdsendringer, kan vi se hvordan seleksjon av ønskelige egenskaper i partnervalg kan relatere til den naturlige seleksjonsprosessen som Charles Darwin beskrev.

Seleksjon

Charles Darwin omtaler naturlig seleksjon som en naturlig prosess i naturen (Catania, 1998). For at naturlig seleksjon har en påvirkning på fenomenene i naturen, er det 3 faktorer som må være tilstedte. Variabilitet i egenskaper, seleksjon av fordelaktige egenskaper, og til slutt overføring av egenskaper fra foreldre til avkom. Disse faktorene bidrar til den evolusjonære prosessen kjent som naturlig seleksjon (Catania, 1998). Variabilitet oppstår på grunn av genetisk variasjon og miljøpåvirkninger. Seleksjon favoriserer egenskaper som gir reproduksjons- og overlevelsesfordeler, og arvelighet sikrer at egenskaper kan overføres til neste generasjon (Catania, 1998). Gjennom samspillet mellom disse faktorene tilpasses og endres målbare egenskaper over tid.

Seleksjon er en mekanisme som påvirker alle levende arter (Skinner, 1981). For å ha en større sannsynlighet for å overleve, vil en organisme adaptere seg til miljøbetingelsene. Det er beskrevet tre typer seleksjon: fylogenetisk, ontogenetisk og kulturell (Skinner, 1981). Fylogenetisk seleksjon refererer til den historiske utviklingen av en art over tid (Cooper et al., 2020). Denne seleksjonsprosessen innebærer at organismer arver egenskaper og blir eksponert for miljøbetingelser som påvirker deres overlevelse og reproduksjon (Skinner, 1981).

Ontogenetisk seleksjon foregår gjennom hele livsperioden til en organisme. Det handler om organismens atferd. Når et individ interagerer med miljøbetingelser, vil den ta til seg læring av ny atferd. Denne adaptasjon av læring vil øke et individs mulighet til å overleve (Skinner, 1981).

Kulturell seleksjon derimot, innebærer overføring av kunnskap og atferdsmessige trekk gjennom sosial læring og imitasjon over flere generasjoner. Individet som har lært en bestemt atferd, må videreføre denne kunnskapen til andre for at kulturell seleksjon skal finne sted. Hvis ikke, går læringen tapt (Skinner, 1981).

Vi kan også se hvordan kulturell seleksjon fungerer i henhold til atferdsanalysen. I henhold til Cooper et al., (2020) omtales imitasjon og sosial læring som en form for læring og adferdsendring. Imitasjon blir beskrevet som en sosial prosess hvorav vedkommende observerer og etterligner handlingene til en annen person (Cooper et al., 2020). Ved å bruke imitasjon som en form for læring, kan individer tilegne ferdigheter, kunnskap og sosiale atferdsmønstre. Denne sosiale læringen og imitasjonen baseres på en atferdsramme som blir skapt og opprettholdt av kulturell seleksjon

Disse studiene viser også at attraktivitet er en annen påvirkning som kommer av naturlig seleksjon. Psykolog Judith Langlois og hennes kolleger utførte studier som viste at selv spedbarn så unge som 2-3 måneder viste preferanse for ansikter som var mer attraktive. Dette antyder at attraktivitet kan være medfødt og ikke bare tillært gjennom kulturelle faktorer. Studiene viste også at spedbarn i alderen rundt 12 måneder tilbrakte mer tid med å leke med en dukke som ble ansett som mer attraktiv. Dette bidrar til vår forståelse av tidlig utvikling av attraksjon (Buss, 2019).

Evolusjonære psykologer har begynt å bruke nevrovitenskap for å koble likheter mellom psykologiske mekanismer og spesifikke hjerne-kretsløp. Aharon (2001) med kollegaer undersøkte belønningsverdien til ulike bilder ved hjelp av fMRI. Dette ble gjort ved å vise heterofile mannlige deltakere fire sett med ansikter bestående av attraktive kvinner, gjennomsnittlige kvinner, attraktive menn og gjennomsnittlige menn. Deltagerens hjerner gjennomgikk seks forskjellige typer nevroimaging mens de så disse bildene (Buss, 2019).

Funnene viste til at når deltakerne så på attraktive kvinneansikter, ble nucleus accumbens-regionen/ NAcc i hjernen betydelig stimulert. NAcc fungerer som den primære belønningssystem og nytelsessenter. Deltakernes NAcc ble derimot ikke stimulert ved synet av de gjennomsnittlige kvinnene og mennene, ei heller de attraktive mennene (Buss, 2019). Når vi ser på seleksjonens innvirkning på utviklingen av organismer, kan vi relatere det til B.F. Skinners teori om operant atferd, der atferd formes og påvirkes av konsekvensene som følger av handlingene.

Operant atferd

En kjent psykolog innenfor evolusjonspsykologi er B.F. Skinner. Han omtaler blant annet fenomenet "operant atferd". Operant atferd er kort en type atferd som er blitt formet og påvirket basert på dens konsekvenser. Skinner (1981) omtalte dette som et resultat av seleksjon gjennom konsekvenser. Han poengterte at handlinger og atferd ikke kom av ytre eller indre stimuli, men grunnet konsekvensene som oppstår som et resultat av atferden (Skinner, 1981). Konsekvenser er dermed en avgjørende rolle i både dannelsen og endringen av atferd. Operant er et begrep som beskriver miljøet og dens genererende konsekvenser. Dette ble identifisert i tre typer konsekvenser som påvirket operant atferd.

Den første konsekvensen er forsterkning, som er en konsekvens som øker sannsynligheten for at en atferd gjentar seg (Skinner, 1981). Et eksempel på dette kan være at man får mange komplimenter på en ny lepestift, som øker sannsynligheten for at man bruker lepestiften igjen. Altså, en positiv forsterkning. Straff er den andre formen for konsekvens, som er med på å redusere sannsynligheten for at en atferd vil gjenta seg Den siste konsekvensen er ekstinksjon. Det oppstår når man har fått positive tilbakemeldinger på en viss atferd, men etter hvert som de positive tilbakemeldingene uteblir, avtas også atferden. Atferden blir da til slutt utsatt for ekstinksjon (Skinner, 1981).

Operant betingning var en metode som ble utviklet for å vise til at forsterkning og straff kunne brukes til å forme ønske atferd og eliminere uønsket atferd. Operant atferd refererer til den observerbare oppførselen som individet utfører, mens operant betingning er den prosessen som endrer eller former atferden gjennom bruk av forsterkning eller straff. Skinner (1981) sin teori. Om operant atferd kan dermed betraktes som en læringsteori som vektlegger rollen konsekvenser spiller i formingen av menneskelig atferd.

Skinner (1981) skriver at menneskelig atferd er et produkt av tre sett kontingenser. Atferden vår formes gjennom en kombinasjon av naturlig seleksjon, individuell atferdsforsterkning og sosiale kontekster som påvirker oss som individer (Skinner, 1981). Skinner poengterte at operant atferd selekteres i en kontinuerlig prosess. Forekomsten av en atferd vil avhenge av hvorvidt betingelsene i miljøet bidrar til å øke eller svekke den aktuelle atferden. I dagligtale omtales dette som at individet *lærer*. Læring kan defineres som en varig endring av atferd grunnet erfaringer, endringer og nye ferdigheter. Atferden vår selekteres av konsekvensene som etterfølger atferden (Cooper et al., 2020).

Operant læring er et fenomen som kan forklares ved hjelp av prinsippene i atferdsanalyse. Ifølge Cooper et al. (2020) er operant læring basert på tre-terms kontingensen, der en diskriminativ stimulus (SD) fører til en respons (R), som igjen har en konsekvens (SR) i form av forsterkning eller straff. Dette betyr at atferd som har blitt forsterket eller belønnet i fortiden har en større sannsynlighet for å gjenta seg i fremtiden. En annen form for seleksjon som er med på å forme atferd, er seksuell seleksjon.

Seksuell seleksjon

Det evolusjonære grunnlaget for utseendeforbedrende atferd er forankret i seksuell seleksjon og signalteori. Seksuell seleksjon refererer til prosessen hvor visse fysiske eller atferdsmessige egenskaper blir vanligere i en populasjon fordi de øker en individs sjanser for å tiltrekke seg en partner og reproducere seg (Buss, 2007). Ifølge seksuell seleksjon kan

enkelte egenskaper signalisere en høyere reprodutiv verdi eller suksess, som resulterer i en større attraksjon for en mulig partner (Buss, 2007). Darwins teori om seksuell seleksjon gir et rammeverk for å forklare utviklingen av egenskaper primært drevet av deres innvirkning på paringssuksess snarere enn overlevelsesfordel. Seksuell seleksjonsteori omfatter 2 distinkte prosesser, nemlig intraseksuell konkurranse og interseksuell seleksjon (Buss, 2007)

I henhold til evolusjonsteorien vil vi alltid være preget av konkurranse. Utviklingen av strategiene for partnerattraksjon er ikke like anerkjent innenfor feltet evolusjonspsykologi (Bendixen & Kennair, 2015). Denne teorien tar for en viktig faktor for motivasjon for menneskelig seksuell atferd, nemlig reprodutiv suksess. Dette inkluderer å tiltrekke seg en passende partner som kan bidra til å produsere og oppdra avkom. Konkurranse kommer dermed som en naturlig del av prosessen, som igjen er med på å utvikle ulike strategier for å øke ens egen attraktivitet. Dette fører dermed til at de som er på utkikk etter en partner vil prøve en strategi som omhandler å optimalisere attraktiviteten deres for å være mer konkurransedyktig i kampen om en partner (Bendixen & Kennair, 2015). Slike strategier kan være både bevisst og ubevisst, og kan variere mellom kulturer og individer. I denne sammenheng skal vi se på strategiene gjennom den evolusjonspsykologiske linsen, derfor introduseres intraseksuell rivalisering og interseksuell seleksjon.

Interseksuell seleksjon

Interseksuell seleksjon innebærer at det ene kjønn har preferanser for spesifikke egenskaper hos individer av det motsatte kjønn. Dette fører til at individer utvikler preferanser for visse egenskaper hos potensielle partnere gjennom interseksuell seleksjon (Buss, 2007). For eksempel, hvis alle menn foretrekker partnere med grønne øyne, vil dette gi en fordel for individer med denne egenskapen ved parring. Over tid vil frekvensen av grønne øyne øke i befolkningen. Slik kan preferansene til det ene kjønn for spesifikke

paringsegenskaper påvirke evolusjonære endringer ved å endre frekvensen av ønskede egenskaper (Buss, 2007).

Preferanser for partnere basert på egenskaper og atferd har utviklet seg både hos mennesker og dyr. For eksempel viser de mannlige afrikanske landsbyveverfugler sine bygge-ferdigheter gjennom imponerende reir, mens hunnene velger partnere basert på kvaliteten på reiret. Dette er et eksempel på interseksuell seleksjon, der hunnene velger partnere med visse egenskaper som gir reprodutiv fordel. Dette fenomenet er også knyttet til intraseksuell rivalisering, der hannene konkurrerer om å oppfylle kvinnelige preferanser. Gjennom interseksuell seleksjon utviklers preferanser, som fører til ulike strategier som selvpromotering og konkurrerende nedverdiggelse i intraseksuell rivalisering

Intraseksuell rivalisering

Langsiktige og kortsiktige forhold kan ha betydelig innvirkning på paringspsykologi og atferd, spesielt når det gjelder intraseksuell rivalisering. Intraseksuell rivalisering refererer til kampen om å skaffe seg en potensiell partner samtidig som man konkurrerer med rivalene sine for å bli mest ettertraktet av det motsatte kjønn. Kjønnforskjeller i paringsatferd og preferanser kan ha betydelig innvirkning på denne rivaliseringen. Eksempelvis har menn en tendens til å verdsette fysisk attraktivitet hos en potensiell partner, ettersom det signaliserer god helse og høy fruktbarhet. Dette fører igjen til en intraseksuell rivalisering blant kvinner om å opprettholde en fysisk standard som menn leter etter i en partner (Davis & Arnocky, 2022).

Selvpromotering

Selvpromotering er en form for intraseksuell konkurranse som involverer bruk av en rekke strategier om partneratferdsjoner. Dette innebærer bruk av egenskaper som har kommet av en utvikling hvor en partner vil finne en som er mer seksuelt tiltrekkende (Bendixen & Kennair, 2015). Egenskapene vil bare presenteres som effektiv hvis en

potensiell partner forsterker, overdriver eller forfalsker egenskaper som det motsatte kjønn vil finne tiltrekkende. Altså en form for fremvisning av ønskede egenskaper som en eventuell partner finner attraktivt. Disse ønskede egenskapene kan forklares som en form for seksuell seleksjon, hvorav egenskapene har utviklet seg på grunn av at de er seksuelt appellerende for personer av det motsatte kjønn (Bendixen & Kennair, 2015).

I Davis & Arnocky (2022) refereres selvpromotering som en motivasjon for å forbedre ens fysiske utseende for å tiltrekke seg oppmerksomhet fra potensielle partnere, og dermed øke ens verdi på partnermarkedet i artikkelen. Dette kan oppnås ved å bruke kroppsspråk, sosial atferd eller ved å fremheve ens fysiske kvaliteter gjennom klær eller sminke. Selvpromotering kan ses på som en strategi for å øke individets sjans for å finne en partner. Selvpromotering begrenses ikke bare til egenskaper, men også ressurser som kan øke ens verdi som partner. Selv-promotering er også kjønnsbasert (Davis & Arnocky, 2022). Selvpromotering kan være en effektiv strategi for å øke ens attraktivitet og verdi på partnermarkedet, men i kontrast til dette er konkurrentnedvurdering en strategi som setter søkelys på å redusere rivalers attraktivitet og overbevise potensielle partnere om deres uønskede egenskaper.

Selvpromotering kan også forbindes med utseendeforberedninger. Ikke-kirurgiske eller minimalt innovative kosmetiske prosedyrer har blitt stadig mer populære rundt om i verden. I 2016 ble det globale markedet for kosmetiske operasjoner anslått til å være verdt omkring 26 milliarder amerikanske dollar, og forventes å øke til 46 milliarder amerikanske dollar innen 2026 (Davis & Arnocky, 2022). 2018 ble det gjennomført totalt 4,3 millioner kirurgiske og ikke-kirurgiske kosmetiske prosedyrer verden over. Kvinner viser en større positiv holdning for estetiske prosedyrer til tross for den høyere risikoen forbundet med kosmetisk kirurgi (Davis & Arnocky., 2022). en annen strategi som blir brukt for å skaffe seg en partner, er konkurrentnedvurdring.

Konkurrentnedvurdering

Konkurrentnedvurdering har som mål å redusere potensielt partner sitt inntrykk av rivaler. For at konkurrentnedvurdering skal være optimal, må oppfatningen av de intraseksuelle rivalene til den potensielle partneren endres. Dette kan forekomme dersom vedkommende overbeviser en potensiell partner om at de intraseksuelle rivalene har uønskede egenskaper som er gunstig i en partner (Bendixen & Kennair, 2015).

Konkurrentnedvurdering kan være et eksempel på en strategi som er mer gunstig å bruke for kvinner som leter etter en langsiktig partner. Ved denne strategien fremviser kvinnen egenskaper som menn antar som attraktive, samtidig som de fremmer uønskede egenskaper i andrer kvinner for å overbevise en potensiell partner som at de er en mer gunstig partner (Bendixen & Kennair, 2015). I kortsiktige relasjoner, er ikke menn like opptatt av ønskede egenskaper, og ser mer på overfladiske egenskaper slik som utseende, som gjør konkurrentnedvurdering vanskeligere. Selvpromotering derimot, kan virke effektiv i både langsiktige og kortsiktige forhold, ettersom det omhandler å promotere egenskaper i en selv, som kan omhandle både utseende og personlighet.

Metode

Metode blir omtalt i forskningen som en prosess med å samle inn informasjon, analysere informasjonen og presentere resultatene av analysen for å finne svar på gitt problemstilling (Christoffersen et al., 2021). Metode blir dermed en form for verktøy for å innhente kunnskap, som skal bidra til å svare på problemstillingen (Dalland, 2020).

Forskningsdesign

I denne oppgaven litteraturstudium bli tatt i bruk som metodisk tilnærming for å belyse problemstillingen. En litteraturstudie innebærer å systematisk undersøke og analysere eksisterende forskningslitteratur for å finne relevante data og informasjon som kan bidra til å besvare problemstillingen (Dalland, 2020).

En systematisk litteraturstudie innebærer en metodisk tilnærming der det fokuseres på å svare på spesifikke faglige spørsmål eller problemstillinger. Dette gjøres ved å identifisere, vurdere, velge ut og analysere relevant forskning (Forsberg & Wengström, 2013). For at dette skal oppnås, kreves det en grundig planlegging av en systematisk søkestrategi, som er med på og sikrer et tilstrekkelig antall studier av høy kvalitet blir inkludert og bidra til å støtte opp gitt problemstillingen. Den tilnærmingen legger vekt på nøyaktighet, pålitelighet og systematikk i utvelgelsen og analysen av litteraturen, og sikrer dermed at resultatene blir valide og pålitelige i tråd med forskningens krav til kvalitet og praksis (Forsberg & Wengström, 2013). Litteraturstudier gir muligheten til å bygge videre på eksisterende kunnskap og generere ny innsikt i problemstillingen. En viktig del av en systematisk litteraturstudie er inklusjonsprosessen, der nøye utvalgte studier blir inkludert i analysen for å svare på de faglige spørsmålene eller problemstillingen.

Seleksjonskriterier

Enkelte tekster ble ekskludert basert på kun overskriften etter en rask gjennomgang. Dette skjedde spesielt når overskriften indikerte at artikkelen handlet om kulturelle forskjeller i partnerkriterier. Ettersom mine funn var mer basert på biologiske, psykologiske og atferdsmessige aspekter, ble disse artiklene ansett som mindre relevante og derfor ekskludert. Videre var det også artikler som bare hadde tittel og sammendrag på engelsk, men resten av innholdet var ikke tilgjengelig på engelsk eller et av de skandinaviske språkene. Disse artiklene ble også ekskludert, da det var viktig å kunne ha tilgang til hele artikkelteksten for å kunne vurdere den grundig og trekke pålitelige konklusjoner. Seleksjonsprosessen ble utført for å sikre at det kun var relevante og informative artikler ble inkludert. Ved å ekskludere tekster som ikke passet inn i de faglige rammene og språkkravene, kunne oppgavens validitet opprettholdes. Duplikater av artikler som kom på tvers av databasene og artikler som ikke kunne åpnes ble også fjernet.

Kriterier

Litteratursøkene i denne studien hadde ingen spesifikk avgrensning med hensyn til utgivelsesdatoer. Imidlertid ble nylig forskning prioritert i utvelgelsen av litteratur. Temaet for denne oppgaven er internasjonalt anerkjent, og engelsk er det mest etablerte språket innenfor fagfeltet. Derfor er søkeordene listet på engelsk, ettersom temaet hovedsakelig er internasjonalt anerkjent. Resultatene som er inkludert i tabellene begrenser seg til publikasjoner på de skandinaviske språkene og engelsk. I tillegg til å gjøre litteratursøkene ved hjelp av databaser, ble det også brukt andre søkestrategier for å komplimentere oppgaven.

Andre søkestrategier

Det ble også foretatt en henvendelse per e-post til professor Leif Edward Ottesen Kennair en anerkjent ekspert innenfor evolusjonspsykologi og partnerkriterier, som omfatter en stor del av oppgaven. Hensikten med henvendelsen var å be om ytterligere faglig materiale som kunne supplere den eksisterende litteraturen i min masteroppgave. Professor Kennair sendte en et par relevante vitenskapelige artikler og bøker som ble gjennomgått og integrert i oppgaven for å styrke dens kunnskapsgrunnlag. Denne tilnærmingen førte til et bredere perspektiv og forståelse av forskningsfeltet som ble gjennomgått i oppgaven.

Et komplementært litteratursøk ble også utført i Oria for å utvide kunnskapsgrunnlaget, med bruk av samme søkeord som i databasene om presenteres nedenfor. Oria er et pålitelig biblioteksystem som brukes av flere norske universitetsbibliotek og høyskoler, inkludert Oslomet. Søket i Oria hadde som mål å identifisere relevante vitenskapelige artikler, avhandlinger, bøker og andre akademiske ressurser. Prioriteringen av kilder i Oria ble basert på fagfelleevaluering, som er en kvalitetssikringsprosess der eksperter innen fagfeltet vurderer og godkjenner forskningsbidrag før publisering. Ved å bruke fagfellevurderte kilder sikres pålitelighet, integritet og relevans for det aktuelle

forskningsfeltet i masteroppgaven. Denne tilnærmingen med forskningssøk bidrar til å sikre bredde i forskningsmaterialet og muliggjør en grundig undersøkelse av litteraturen innen det valgte fagfeltet. I Oria ble det hentet 11 artikler som viste relevans til oppgaven. I databasene ble *Peer Journal Review* brukt som oversettelse for fagfelleevaluering i 2 av 3 databaser.

Databaser

Litteratursøket ble gjennomført i to faser. Første fase ble gjennomført den 8. februar 2023, hvor nøkkelbegreper og synonymer ble brukt for å fange opp relevant litteratur. Alle tre databasene ble grundig gjennomgått i denne runden. En andre runde med søk ble gjentatt den 2. mai 2023, men ingen nye relevante artikler ble funnet, og resultatene var identiske i alle databasene. Denne metodiske tilnærmingen sikrer at ingen viktige artikler blir utelatt og gir en pålitelig indikasjon på at det ikke har blitt publisert nyere relevant litteratur siden den første søkerunden.

Det ble gjennomført et litteratursøk i 3 aktuelle databaser; Psychinfo, Scopus og SocINDEX. Scopus omfatter et bredt spekter av vitenskapelige kilder, som inkluderer funn fra fremtredende databaser som MEDLINE og EMBASE. Det omfatter et spekter av akademiske fagfelt som er kategorisert i fire fagområder: Fysisk vitenskap, helsevitenskap, samfunnsvitenskap og biovitenskap. PsycInfo er en omfattende abstrakt database som viser til en grundig dekning av vitenskapelig litteratur innen psykologi, hvor artikler er fra 1800-tallet til i dag. SocINDEX er database som utfører grundige søk på tvers av sosiologisk litteratur. Det omfatter også ulike underfelt, og inkluderer sosialt arbeid som en komponent.

Søkestrategi i Scopus

Det første litteratursøket ble gjennomført i databasen Scopus, den 8. februar 2023. Begrensningene som ble gjort i Scopus var dokumenttype, språk og synonymer. Dokumenttype ble avgrenset til Article + Review, og språket til engelsk og skandinavisk.

Antall søk, søkeord og resultater blir henvisst i Tabell 1. Søkeordene har flere synonymer i seg, for å sikre at søkene blir mest mulig relevante i forbindelse med litteratur.

Utvelgelseskriterier i Scopus

Etter at alle søkeuttrykk og begrensninger var implementert i Scopus-databasen, resulterte det i en samling av 440 artikler som deretter ble importert til EndNote. Deretter ble sammendragene av disse tekstene lest nøye gjennom i EndNote, og de mest relevante tekstene ble identifisert. Etter en grundig analyse og vurdering av tekstene, ble til slutt 2 artikler identifisert som relevante for oppgaven. Utvelgelsen av disse artiklene baserte seg på en nøye vurdering av søkeordene og en vurdering av hvordan artiklene best reflekterte problemstillingen i oppgaven.

Søkestrategi i SocINDEX

Det andre litteratursøket ble gjennomført den 8. februar 2023 via EBSCO i SocINDEX-databasen. For å sikre relevante resultater ble det satt begrensninger på dokumenttype, språk og bruk av synonymer. Dokumenttypen ble begrenset til *Peer Reviewed*, og språket ble begrenset til engelsk og skandinavisk. Antall søk, søkeord og resultater blir henvisst i Tabell 2. Nøye valgte søkeord og synonymer ble brukt for å fange opp relevant litteratur knyttet til oppgavens problemstilling. Dette utvidet søket og inkluderte et bredt spekter av relevante artikler.

En viktig forskjell i dette søket i SocINDEX-databasen var ekskluderingen av "evolutionary theory" som et søkebegrep i den første runden. Dette ble gjort for å fokusere på samfunnsbaserte perspektiver i stedet for en evolusjonær tilnærming. Siden SocINDEX primært inneholder sosiologisk litteratur, ønsket vi å finne artikler som utforsket samfunnsmessige aspekter. Det ble også utførte også kryssreferansesøk for å forbedre treffnøyaktigheten og finne mer spesifikke artikler som var tett knyttet til problemstillingen. Dette ble gjort for å øke relevansen og innsikten i oppgaven.

Utvelgelseskriterier i SocINDEX

Etter implementeringen av søkeuttrykk og begrensninger i databasen, ble det funnet 111 artikler som ble importert til EndNote. Sammendragene av disse tekstene ble nøye gjennomlest, og de mest relevante artiklene ble identifisert for inkludering i oppgaven. I denne databasen ble det også kun funnet 2 direkte relevante artikler for problemstillingen. Selv om antallet var begrenset, var det fortsatt verdifullt å inkludere begge artikkelen for å supplere problemstillingen og få et bredere perspektiv ved å inkludere sosiologiske aspekter.

Søkestrategi i Psychinfo

Det siste litteratursøket ble gjennomført i Psychinfo den 8. februar 2023, i likhet med de andre databasene. Begrensningene som ble gjort i Psychinfo var også var dokumenttype, språk og synonymer. *Keywords* ble også hakket av som gjør at søket spisser seg inn i title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word. Språket ble også avgrenset til engelsk og skandinavisk, og dokumenttypen *peer reviewed journal*. Se Tabell 3 for antall søk, søkeord og resultater. Synonymer for søkeord er også blitt brukt her, for å få et bredere og mer relevant litteratursøk

Psychinfo-databasen ble grundig utforsket på grunn av dens omfattende relevans for emnet evolusjonspsykologi. Nøye utvalgte søkeord og søkefraser ble brukt for å filtrere ut relevant informasjon. Målet var å identifisere den mest passende og spesifikke litteraturen som er relevant for oppgaven. Denne tilnærmingen sikret en dypere forståelse av emnet ved å fokusere på relevante aspekter av evolusjonspsykologi i forhold til problemstillingen.

Utvelgelseskriterier i Psychinfo

På samme måte som med Scopus og SocINDEX, ble sammendragene av disse tekstene grundig lest i EndNote, og de mest relevante tekstene ble identifisert for inkludering i oppgaven. Etter å ha gjennomgått 393 artikler i EndNote, ble 3 relevante artikler identifisert for oppgaven. Den grundige gjennomgangen av sammendrag og fulltekstartikler var

avgjørende for å sikre inkludering av kun de mest relevante og informative tekstene.

Utvelgelsen av de 6 artiklene støtter oppgavens problemstilling og beriker forskningen.

Resultat

I dette delkapittelet skal alle kildene som ble funnet og fremvist i metodekapittelets presenteres. Scopus hadde et resultat som var på 440 artikler. Etter nøye gjennomlesning stod det igjen 2 artikler som ble ansett som relevant. SocINDEX hadde et resultat på 111 artikler, hvorav det også kun var 2 artikler som var relevant. Psycinfo hadde et resultat på 393 artikler etter databasesøket. Her ble det funnet 3 artikler som knyttet direkte til oppgaven. Til sammen i databasene var samlet resultat 944, hvorav kun 6 artikler ble inkludert. Det ble også gjort et komplimentert søk i oria ved bruk av søkeord som i Psychinfo, Scopus og SocINDEX. For å se et overordnet skjema av ekskludering og inkludering av alle kildene, henvises det til Figur 1. Oria viste seg å ha hele 11 artikler ble tatt i bruk fra i oppgaven. Til slutt ble jeg tilsendt et par tekster av professor Leif Edward Ottesen Kennair, hvorav 2 av artiklene ble tatt i bruk. Totalt 20 kilder ble inkludert, og i dette delkapittelet skal de mest relevante kildene kort redegjøres. Det er kun kilder som ble funnet ved bruk av søkeordene som blir presentert i Tabell 1, Tabell 2 eller Tabell 3 som blir redegjort her. De resterende kildene blir referert til å referanser. Det blir omdiskutert en omfattende samling av artikler og bøker i denne oppgaven som bidrar til forståelsen av valgt tema. Ved å ha en systematisk litteraturgjennomgang har det blitt identifisert og dermed inkludert relevante og pålitelige kilder som bidrar til kunnskapsgrunnlaget til oppgaven. Hver artikkel blir nøye vurdert og oppsummert for å presentere hovedfunnene og viktige bidrag til forskningsfeltet. Disse kildene har bidratt til å då svar på problemstillingen gitt i oppgaven «*hvorfor endres kvinnes atferd basert på menns partnerkriterier?*» Videre blir kildene presentert systematisk under hver gitt søkemonitor.

Psychinfo

Buss (2007) tar for seg parring som er en avgjørende del av den evolusjonære prosessen. Artikkelen diskuterer også at vi har arvet paringsstrategier fra våre suksessfulle forfedre. Grunnet forskjellige tilpasningsproblemer i evolusjonen, har kvinner og menn har ulike psykologiske tilnærminger til paring. Innad i dette inkluderes ulike partnerpreferanser, kortvarige relasjoner og seksuell sjalusi. Forskningen på menneskelig paring har vært en suksesshistorie innen evolusjonær psykologi (Buss, 2007).

Nyere studier fremvist av Li et al., (2013) viser til motstridende bevis for kjønnsdifferensierte partnerpreferanser, og hvordan dette påvirker deres faktiske valg av potensielle partnere. Det antydes i artikkelen at menn og kvinner har ulike prioriteringer i forbindelse med valg av partner. Det ble gjennomført et eksperiment som bekreftet at menn i større grad valgte partnere basert på fysisk attraktivitet, mens kvinner vektla sosial status (Li et al., 2013).

Meltzer et al., (2014) viser til at seksuell seleksjonsteori og teori om foreldreinvestering støtter teorien om at det er en antakelse om at partnerens fysiske attraktivitet har større betydning for menns partnerpreferanse enn kvinners partnerpreferanse. Artikkelen viser dermed til kjønnsforskjeller, men avklarer at det ikke alltid er tilfellet ettersom andre studier ikke har møtt samme krav. Samtidig opprettholdes teorien om at menn verdsetter fysisk attraktivitet hos kvinner mer enn kvinner.

Buss et al., (2001) utførte en studie som baserte seg på partnerpreferanser. Dette studie ble studert i en periode på 57 år, hvorav data ble innsamlet fra 1939-1996. Deltakerne var universitetsstudenter fra forskjellige plasser. Resultatet viste til at menn hadde en betydelig høyere økning i ønsket om en attraktiv partner, selv om denne preferansen økte hos kvinner også (Buss et al., 2001)

Scopus

Birkás et al., (2018) viser til undersøkelsen som ble gjort, hvorav partnerpreferansene til kvinner med Dark Triad-personlighetstrekk, samt effekten av selvrapportert attraktivitet på disse preferansene ble studert. Funnene viste til at kvinner med Dark-Triad trekk hadde unike preferanser for partnerkvaliteter som var sammenhengende med deres selvrapporterte partnerkvaliteter (Birkás et al., 2018). Kvinnens preferanse på en partner korrelerte også med deres selvrapporterte attraktivitet, som kan vise til at egenskapene til Dark Triad-kvinnene som potensielle partnere påvirket deres forventninger og preferanser når det gjelder partnere (Birkás et al., 2018).

Pawłowski & Dunbar (1999) undersøker hvilke valg som blir foretatt i beslutningen om å velge en partner i et langvarig forhold. Det ble gjort en analyse av annonser, som viste til at kvinner periodisk ikke oppgir alderen sin, for å gi et inntrykk av at de er yngre. Dette ble gjort for å ha muligheten til å sette høyere krav til potensielle partnere, og et mulig forsøk på å sikre en partner av høy kvalitet før overgangsalderen. Resultatene av studien indikerer at alder er en viktig faktor for både menn og kvinner i vurderingen av en potensiell partners reproduktive verdi. Studien viser dermed til en økt forståelse av partnerpreferanser, og mulige strategier som påvirkes av alder og reproduktiv suksess (Pawłowski & Dunbar, 1999).

SocINDEX

Forskning til Meltzner et al., (2014) viser at menn verdsetter fysisk attraktivitet hos en partner mer enn kvinner. Samtidig viser studier basert på *speed-dating* til at både menn og kvinner påvirkes like mye av fysisk attraktivitet ved valg av potensielle partnere. Basert på data fra 4 ulike studier, indikerer denne studien på at kjønnsforskjeller i betydningen av fysisk attraktivitet er mest tydelig når det gjelder langsiktige relasjoner (Meltzner et al., 2014). Menn viser større tilfreds i ekteskap dersom konen er attraktiv, noe som ikke stemmer overens med kvinnens. Deres tilfredshet påvirkes ikke i samme grad basert på ektemannens

attraktivitet. Dette styrker ideen om at kjønnsforskjeller i preferanser for fysisk attraktivitet har konsekvenser for langsiktige forhold (Meltzner et al., (2014).

Leif Edward Ottesen Kennair

Konkurransen om partnere blir sagt til å være en sosialpsykologisk konflikt (Bendixen & Kennair, 2015). Ved å øke sin egen partnerverdi, kan menn og kvinner fremheve egenskaper som det motsatte kjønn har utviklet seg til å ønske hos en partner. Det er også naturlig å ville redusere konkurrenters verdi som partner for å øke egen verdi på markedet. Derav ble effektivitetsvurdering av ulike selvmarkedsførings- og konkurrentnedvurderingstaktikker ble studert blant norske universitetsstudenter. Dette resulterte i funn som viser at seksuelle strategier kan forutsi adferd knyttet til partnersøk på tvers av kulturer (Bendixen & Kennair, 2015).

Sosio-kulturelle faktorer og evolusjonære perspektiver påvirker menneskers atferd knyttet til utseendeforbedring. Utseendeforbedring henviser til en strategi som markedsfører deg selv og for å øke din reprodutiv suksess. Artikkelen åpner for tverrfaglig forskning, ettersom det er et samspill mellom sosiokulturelle og evolusjonære perspektiver innad i fagfeltet (Davis & Arnoocky, 2022)

Oria

I både Buss (2006) og Buss (2019) omtaler den anerkjente forfatter i evolusjonpsykologien menneskelig atferd og kognisjon. Gjennom evolusjonsteori forklares det hvordan de psykologiske fenomenene har utviklet seg hos mennesker og hvordan de påvirker våre beslutninger. Bøkene gir også et internasjonalt perspektiv og er en viktig referanse innenfor evolusjonpsykologi.

I Ellis (2011) sin artikkel, blir det presentert en teori som er foreslått som en mulig forklaring å forutsi kjønnsforskjeller i kognisjon og atferd. Den er basert på antakelsen om at kvinner har en tendens til å danne langvarige sosioseksuelle forhold med ressurssterke

partnere. Artikkelen peker på bevis som støtter denne hypotesen, og viser at menn er varianter av kvinner med maskuline hjerner som reagerer på preferansene til kvinnelige partnere. Artikkelen presenterer to hovedfunn om at androgener påvirker hjernens funksjon i form av følsomhet for miljøstimuli og forskyvninger i kognitiv funksjon mellom hjernehalvdelen (Ellis, 2011). Dette resulterer i kognitive og atferdsmessige forskjeller mellom menn og kvinner.

Charles Catania sin bok *Learning* gir et syn inn i behandling av dyre- og menneskelig læring, og utforsker blant annet emner som etologi, kognisjon, biologiske begrensninger og sosial læring (Catania, 1998). Det blir også presentert anvendelsen av disse prinsippene på menneskelige begreper som språk, hukommelse, selvbevissthet og selvkontroll (Catania, 1998).

Skinner (1981) omtaler seleksjon etter konsekvenser som en årsaks måte som finnes i levende vesener og maskiner laget av levende vesener. Dette har en vesentlig rolle i naturlig seleksjon, individets atferd og kulturrevolusjon. Ved å anerkjenne denne teorien i ulike fagfelt, kan den bidra med å løse ulike utfordringer.

Diskusjon

Videre i dette delkapittelet skal teorien diskuteres. Her skal problemstillingen bli satt i søkelys, og diskuteres basert på tidligere teori. Fra et atferdsanalytisk perspektiv, peker Cooper et al., (2020) på at atferdsendringer skjer som respons på spesifikke miljøfaktorer og kontingenser. Atferd endres i tråd med de konsekvensene de bringer med seg. Dette kan indikere på at evolusjonære forklaringer kan samspille med atferdsanalytiske prinsipper når vi studerer fenomenet med kvinner og partnerkriterier.

Gjennom operant læring vil kvinner oppdage at konkurrentnedvurdering kan resultere i positive konsekvenser, som økt oppmerksomhet og interesse fra potensielle partnere som de ønsker å tiltrekke seg. Dermed vil de være mer sannsynlig å gjenta denne atferden og tilpasse

seg menns partnerkriterier. Det samme gjelder for selvpromotering, som er en effektiv strategi for å tiltrekke seg en potensiell partner. Konkurrentnedvurdering kan også stamme fra seksuell seleksjon, hvorav intraseksuell seleksjon kan føre til konkurranse og tilpasning av atferd for å være mer attraktiv og konkurransedyktig overfor andre individer av samme kjønn.

Operant atferd

I forhold til problemstillingen "Hvorfor endres kvinnens atferd basert på menns partnerkriterier?", blir det satt søkelys på konsekvensene av handlinger, som kan ses fra et operant atferdsperspektiv. Man kan se på konsekvensene av en kvinnes endring av atferd for å møte kravene til en manns partner, samt hvordan dette kan påvirke sannsynligheten for at lignende atferd vil gjenta seg. En positiv forsterkning følger med atferden, noe som øker sannsynligheten for at handlingen vil gjentas. Tidligere nevnes imitasjon og sosial læring under kulturell seleksjon. Kvinner kan altså observere, etterligne og basere hva som er attraktivt eller ønskelig for menn, basert på å observere andre kvinnens atferdsmønsteret. Spesielt de kvinnene som blir betraktet som vellykket i å tiltrekke seg partnere. Dette vil dermed være med på å øke sannsynligheten for å bli valgt som langvarig partner, som viser til hvordan sosial læring og imitering er med på å påvirke atferd. Dette kan betraktes som en form for seksuell seleksjon, der individene konkurrerer om å bli valgt som partnere basert på visse egenskaper eller adferdsmønstre.

Hvis vi ser på det fra et perspektiv fra naturlig seleksjon, kan det bli sett på som en adaptiv strategi som fører til reprodutiv suksess. Dermed kan observasjon, imitasjon og tilpasning av atferd fra et naturlig seleksjonsperspektiv ses på som en adaptiv strategi som resulterer i økt sjanse for reprodutiv suksess ved tilpasning av atferd basert på menns partnerkriterier.

Et slikt perspektiv underbygger betydningen av evolusjonære mekanismer som former atferd og preferanser. Også, gjennom naturlig seleksjon, oppstår gradvise endringer i

populasjonen, hvorav spesifikke atferdsmønstre og trekk blir mer utbredt grunnet fordelaktige effekter på reproduksjon. I dette tilfellet kan imitasjon og tilpasning av atferd basert på menns partnerkriterier ses på som en mekanisme. Denne mekanismen kan bidra til utviklingen og opprettholdelsen av visse egenskaper og adferd hos kvinner som er gunstige for reprodutiv suksess.

Reproduktive verdi og fruktbarhet

Før i tiden valgte menn partnere basert på hvilke kvinner som hadde størst reproduksjonssuksess. Evnen til å bære flere barn var et viktig aspekt for å etablere en kvinnes verdi, og kvinner med lite eller ingen reproduksjonspotensial ble mindre etterlyst av menn. Ved naturlig seleksjon vil menn ha utviklet preferanser for observerbare egenskaper som konsekvent var relatert til reproduksjonspotensial. Dette var fordi det ikke er tydelige tegn som kunne observere en kvinnes reprodutive verdi. Som tidligere nevnt, er signalene på at en kvinne har eggløsning relativt skjult og kryptiske. Hindringen med å identifisere og vurdere en kvinnes reprodutive verdi eller fruktbarhet ble dermed en utfordring (Buss, 2019). Hvordan kunne menn fortelle at en kvinne er fruktbar hvis eggløsning ikke lenger ble annonsert?

Det kan dermed være at naturlig seleksjon har utviklet tilpasninger som var innstilt på å observere kvinners egenskaper, og hvordan disse egenskapene kunne tilknyttes til deres reprodutiv verdi og fruktbarhet. To indikasjoner på dette er kvinners alder og helse. Det er en større sannsynlighet for at kvinner har reprodutiv suksess dersom de er friske og mer fruktbare. (Buss, 2019). Dette kan være en forklaring på hvorfor kvinner utfører kosmetiske inngrep.

Utseendeforbedringer

Davis & Arnocky, (2022) viste til at kosmetiske operasjoner har økt den siste tiden. Intraseksuell rivalisering og selvpromotering kan vise seg å ha en betydelig rolle i den økende

populariteten av kosmetiske prosedyrer. Ved å forberede utseende sitt, kan dette bli sett på som et forsøk på å skille seg ut fra resten av kvinnene for å øke sjansen for oppmerksomhet fra potensiell partner. Ved å gjøre dette, øker dermed selvpromoteringen, i tillegg til at det gir vedkommende muligheten til å forberede trekk de ser på som mindre attraktive. Eksempelvis å redusere alderstegn, forberede kroppskonturen eller endre trekk ved ansiktet. Med dette, økes muligens den fysiske attraktiviteten, som igjen fører til økt partnerverdi.

I Buss (2016) forklares en forskning på 101 selvrappporterte metoder for mannlig attraksjon. Funnene viste at strategier for å forbedre utseendet var viktige. Kvinner rapporterte betydelig hyppigere bruk av flere strategier for å forbedre sitt fysiske utseende enn menn. Dette inkluderte kosmetikk, diett, vedlikehold av hårfrisyrer og gode pleievaner. Dette ble vurdert som suksessfullt for å tiltrekke menn, men var ikke like effektiv når det kom til å tiltrekke seg kvinner (Buss, 2016).

Som nevnt i teorien, ble det utført en undersøkelse i artikkelen til Pawłowski & Dunbar, (1999) som omhandlet hvordan kvinner valgte periodisk å ikke oppgi alder, i håp om å virke yngre. Denne studien viser til at menneskelig tilpasningskraft kan trekkes tilbake til kulturell seleksjon. Dyr og andre organismer er underlagt naturlig seleksjon eller biologiske begrensninger. Mennesker derimot, har overført sosiale verdier, atferdsmønstre og kunnskap som bidrar til tilpassinger vi gjør basert på å øke sjansen for å sikre seg en partner, via kulturell seleksjon. Gjennom kulturell seleksjon får vi en større atferdsramme som gjør det lettere å handle basert på normer, forventninger verdier som er satt i samfunnet. Denne seleksjonen kan også baseres på hva som ble sett på som suksessfullt tidligere, og anerkjenne atferds strategier som mer suksessfulle dersom de opprettholdes av de sosiale faktaene i samfunnet. slike strategier er med på å sikre seg en potensiell partner. Operant betinget atferd er også relevant her, ettersom den baseres på og utvikles basert på dens konsekvenser. Dersom de kvinnene som velger å utelate alderen sin i annonsen opplever en større positiv

respons fra potensielle partnere, blir dette sett på som en forsterkning eller belønning, som igjen er med på å opprettholde atferden.

Menns partnerkriterier til kvinner har også en innvirkning på intraseksuell rivalisering. En av de mer hyppige tilnærmingene vil være å nedgradere en potensiell konkurrents sitt fysiske utseende. Forskning har også funnet at kvinner er mer vellykkede enn menn når de nedvurderer en rivals attraktivitet. Et interessant funn som ble redegjort i Maryanne Fishers (2004) forskning, var at intraseksuell rivalisering ble oftere brukt av kvinner i løpet av syklusens høye østrogenperiode. Fisher (2004) teori gikk ut på at kvinner som konkurrerer om partnere gjennom utseende dra nytte av økt konkurranse i avgjørende reproduktive perioder (Buss, 2016).

Medfødte preferanser

I teorien avdekkes studien til både Judith Langlois om spedbarn, og Aharon (2001) sin studie om hjerneaktivitet til menn. I begge disse studiene avdekkes det at preferanse for attraktivitet skjer ubevisst (Buss, 2019). Medfødte preferanser for attraktive ansikter hos spedbarn sees som et resultat av naturlig seleksjon knyttet til seksuell seleksjon. Denne preferansen kan være et adaptivt trekk som gjør det mulig for spedbarn å identifisere og respondere positivt på mulige partnere med attraktive trekk. Det kan også tyde på at disse trekkene har blitt selektert gjennom evolusjonen som signaler for høy reproduktiv verdi. Dette kan inkludere egenskaper som er knyttet til helse, ungdommelighet, fertilitet eller gode gener. Menns reaksjoner i hjernen kan reflektere en respons på disse egenskapene og en motiverende faktor for å tiltrekke seg potensielle partnere med slike trekk.

I teorien avdekket vi at Aharon (2001) undersøkte hvordan belønningssystemet fungerer når man blir presentert med attraktive ansikt. Dette kan vi også utforske i lys av operant betinget atferd. Operant betinget atferd baseres på forsterkning, som øker eller minsker sannsynligheten for lik adferd i fremtiden (Buss, 2019). Spedbarns respons på

fremvisningen av de attraktive ansiktene kan ses på som en form for medfødt respons på operant atferd, som kan styres av det nevralt belønningssystemet. Når de attraktive ansiktene blir presentert, blir de da assosiert med dopamin og glede, som er med på å forsterke synet av menneskene. Dette kan ses på som en naturlig belønning. Denne responsen fører til en positiv forsterkning, som igjen vil føre til at spebarnets preferanser for attraktive ansikter er noe som de kan søke etter i fremtiden. Dette kan sammenlignes med menns reaksjoner når de ser potensielle og attraktive partnere. Når menn ser disse kvinnene, kan det antas at belønningssystemet aktiveres på samme måte, som vil frigjøre dopamin. Det fungerer som en forsterkning som vil motivere menn til å tiltrekkes og søke etter kvinner som har attraktive trekk.

Reliabilitet, validitet og kildekritikk

To generelle kriterier for kvalitetsevalueringer som fremhever de mest avgjørende komponentene for god datakvalitet er reliabilitet og validitet. Dette er kriterier som utfyller hverandre, men samtidig, er uavhengige av hverandre. Eksempelvis kan datamateriale være valid, men ikke pålitelig i forbindelse med problemstillingen (Grønmo, 2019).

Pålitelighet, kjent som reliabilitet, er en essensiell faktor innenfor akademisk forskning, og det omhandler kvaliteten på studiens datamateriale. Høy pålitelighet kjennetegnes av betydelig overensstemmelse mellom innsamlede data, der det er minimale avvik knyttet til datainnsamlingsprosessen. For å sikre høy pålitelighet er det nødvendig med systematisk utforskning av datamaterialet (Grønmo, 2019).

Thagaard (2018) fremmer begrepet "troverdighet" som en alternativ betegnelse for reliabilitet. Begrepet omhandler i hvilken grad funnene stemmer overens med virkeligheten og er pålitelige. Forskerne må tydelig beskrive og argumentere for hvordan resultatene har blitt utviklet gjennom forskningsprosessen for å oppnå høy pålitelighet (Thagaard, 2018).

Validitet omhandler datamaterialets gyldighet. Det refererer til hvor godt dataene samsvarer med forskerens intensjoner og mål. Validiteten er høy når datainnsamlingen resulterer i relevante data som er med på å besvare forskningsspørsmålet. Det er viktig å sikre validiteten ved å velge passende metoder og sikre at instrumentene måler det de skal måle. Validitet er knyttet til påliteligheten og konsistensen av dataene, og det er avgjørende for pålitelige og generaliserbare funn (Grønmo, 2019)

Styrker og begrensninger

En ytterligere styrke ved litteraturstudier er at de krever en metodisk tilnærming, på samme måte som kvantitative og kvalitative studier (Dalland, 2020). Det vil si at forskeren må adaptere en systematisk tilnærming for å identifisere relevante kilder, vurdere kildenes pålitelighet og validitet, samt analysere funnene på en grundig måte. Litteraturstudie er en metodisk tilnærming som er med på å opprettholde en høy standard for forskningspraksis, noe som bidrar til å sikre påliteligheten og validiteten til resultatene. Ved å velge ut litteratur på en grundighet og kritisk måte, styrker forskeren troverdigheten til sin studie og muligheten for å trekke pålitelige konklusjoner basert på det eksisterende forskningsfeltet.

Litteraturstudie krever også samme metodiske tilnærming som kvantitativ og kvalitative studier, som innebærer forskeren må ha en systematisk tilnærming for å identifisere relevante kilder, vurdere kildenes pålitelighet og validitet, og analysere og funnene på en grundig måte (Dalland, 2020).

En svakhet ved litteraturstudie kan også være at funnene muligens kan være basert på utdatert forskning. Slike hendelser er ofte gjeldende når undersøkelsen baseres på nye eller raskt utviklede fenomener. Dermed bli publiseringsdato til forskningsartiklene noe som burde bli tatt hensyn til (Dalland, 2020). I oppgaven ble det bare brukte kvantitative artikler, som også kan bli sett på som en svakhet. Dette kan bidra til å begrense oppgaven, grunnet

skjefordelingen i brukte artikler. Ved gjennomgangen av søkene fra databasen, resulterte det i 12 relevante kvantitative artikler.

En annen begrensning som har resultert i en svakhet, er bruken av søkestrategien. Hovedsakelig ble databasene brukt til å samle inn artikler. Dette gikk greit i begynnelsen av søkeprosessen, men etter hvert som oppgaven pågikk, var ikke alle artiklene i databasene direkte koblet opp mot min problemstilling. Dette resulterte i at Oria ble brukt mer hyppig, som igjen kan føre til at replikasjonen av dette studiet blir litt mer vanskelig å gjennomføre.

Kildekritikk er en viktig metode for å evaluere påliteligheten, validiteten og relevansen til skriftlige kilder. Ved å vurdere forskningsartiklers metodiske tilnærming, forskningsdesign, deltakerutvalg, datainnsamlingsmetoder og analyseprosedyrer, sikres det å inkludere kilder av høy kvalitet og relevans. Dette styrker validiteten og påliteligheten til mine funn og konklusjoner (Dalland, 2020). Ved å være kildekritisk kan man minimere risikoen for å basere funn og konklusjoner på svak eller feilaktig forskning.

Selv om kilden(e) kan supplere med ideer, er det også viktig å vurdere om kilden knytter seg direkte til det spesifikke forskningsspørsmålet. Ettersom forskningsspørsmålet gitt i denne oppgaven ikke er like utbredt, er det viktig å supplere med andre kilder som kan øke oppgavens validitet. Innad i validitet må det også vurderes kulturell kontekst. De fleste kildene er ikke basert på norsk samfunn og kultur, som tilsier at forskningen basert på andre atferder og holdninger. Dermed kan et generaliserende problem oppstå, hvorav det er viktig å være kritisk i hvor mye studiene kan knyttes opp til det norske samfunn. Dette gjelder også når det kommer til deltakere i diverse studier som blir utført. Deltakergruppen er ikke alltid representativt av samfunnet, noe som må tas i betraktning, dermed er det nok gunstig å inkludere kilder og studier som er norske. For å se mer på reliabiliteten, er det muligens smart å se på hvilke måleinstrumenter som ble brukt i metoden av studien, eksempelvis spørreskjema og instrumenter for datainnsamling.

Forskeren som skriver disse artiklene kan også ha potensielle interessekonflikter, som kan påvirker studiens diskusjon og eventuelt konklusjoner. Reliabilitet og validitet er to sentrale kriterier for å vurdere datakvalitet i forskning (Grønmo, 2019). Reliabilitet handler om påliteligheten og konsistensen i datainnsamlingen, mens validitet handler om hvor gyldige og nøyaktige målingene er. Disse to kriteriene utfyller hverandre og er avgjørende for å sikre god datakvalitet.

Videre forskning

Kvalitative tilnæringer kan anvendes for å eksplisitt undersøke kvinnens motivasjoner for å forbedre sitt utseende. Ved å utforske ulike kontekster, som arbeidsplasser og sosiale sfærer der kvinner velger å benytte seg av utseendeforbedrende atferd, kan man få innsikt i hvilken grad de prioriterer denne utseendeforbedrende atferd. Det er også nødvendig å undersøke hvordan utseendeforbedrende atferd utvikler seg over livsløpet, ettersom både motivasjon og fordeler sannsynligvis vil variere mellom ulike aldersgrupper. Dette kan gjøres ved å inkludere longitudinelle studier for å undersøke endringer i utseendeforbedrende atferd over tid. En annen faktor som også hadde vært spennende, men også muligens gunstig, er å studere motivasjon for utseendeforberedninger i ulike kulturelle samfunn, samt å se hvilke responser de ulike deltakergruppene får basert på dette.

Konklusjon

Denne studien viser til hvorfor kvinner tilpasser sin atferd basert på menns partnerkriterier. Evolusjonære perspektiver og atferdsanalyse har vist seg å være avgjørende for å forstå mekanismene bak atferdsendringer i heteroseksuelle relasjoner. Studien viser at kvinner aktivt endrer sin atferd for å forbedre egenskaper som menn foretrekker i en partner. Dette kan forklares ut fra evolusjonsteoriens konsept om naturlig utvalg, der individer med gunstige egenskaper har større sannsynlighet for reprodutiv suksess. Partnerpreferanser

utvikler seg også gjennom seksuell seleksjon, der menn velger partnere som viser tegn på reprodutiv suksess, og kvinner tilpasser seg disse preferansene.

Denne tilpasningen av atferd opprettholdes over tid gjennom operant betinget atferd. Kvinner lærer å tilpasse seg menns partnerkriterier ved å endre sin atferd basert på positive forsterkninger og belønninger fra menn.

Ved å integrere evolusjonære og atferdsanalytiske perspektiver har studien bidratt til en dypere forståelse av hvordan partnerpreferanser utvikler seg og hvorfor atferdsendringer opprettholdes i heteroseksuelle relasjoner. Både seksuell seleksjon og naturlig seleksjon spiller en betydelig rolle i denne prosessen, samt operant betinget atferd.

Denne litteraturstudien har dermed avdekket de underliggende evolusjonære og atferdsanalytiske mekanismene som hjelper å avdekke hvorfor kvinner endrer atferd basert på menns partnerkriterier i heteroseksuelle relasjoner.

Referanser

- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2015). *Revisiting judgment of strategic self-promotion and competitor derogation tactics*. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32(8), 1056–1082. <https://doi.org/10.1177/0265407514558959>
- Birkás, B., Láng, A., & Meskó, N. (2018). *Self-Rated Attractiveness Moderates the Relationship Between Dark Personality Traits and Romantic Ideals in Women*. *Psychological Reports*, 121(1), 184-200. <https://doi.org/10.1177/003329411773802>
- Buss, D. M. (2007). *The evolution of human mating* [Group & Interpersonal Processes 3020]. Special Issue: *Evolutionary Psychology*, 39(3), 502-512.
<http://ovidsp.ovid.com/ovidweb.cgi?T=JS&PAGE=reference&D=psyc6&NEWS=N&AN=2007-06914-013>
- Buss, D. M., Shackelford, T. K., Kirkpatrick, L. A., & Larsen, R. J. (2001). *A half century of mate preferences: The cultural evolution of values*. *Journal of Marriage and Family*, 63(2), 491-503.
- Buss, D. M. (2016). *Evolutionary Psychology: The New Science of the Mind* (5. Utg.). Routledge.
- Buss, D. M. (2019). *Evolutionary Psychology: The New Science of the Mind* (6th Edition). Routledge.
- Catania, A. C. (1998). *Learning* (4. Utg.). Prentice Hall.
- Christoffersen, L., Johannessen, A., & Tufte, P. A. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Cooper, J. O., Heron, T. E., & Heward, W. L. (2020). *Applied Behavior Analysis* (3. Utg.). Pearson.
- Dalland, O. (2020). *Metode- og oppgaveskriving for studenter* (7. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

- Davis, A. C., & Arnocky, S. (2022). *An Evolutionary Perspective on Appearance Enhancement Behavior*. *Archives of Sexual Behavior*, 51(1), 3-37.
<https://doi.org/10.1007/s10508-020-01745-4>
- Ellis, L. (2011). *Evolutionary Neuroandrogenic Theory and Universal Gender Differences in Cognition and Behavior*. *Sex Roles*, 64, 707–722. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9927-7>
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation* (3. Utg.). Natur & Kultur Akademisk.
- Grønmo, S. (2019). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. Utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Li, N. P., Yong, J. C., Tov, W., Sng, O., Fletcher, G. J. O., Valentine, K. A., Jiang, Y. F., & Balliet, D. (2013). *Mate preferences do predict attraction and choices in the early stages of mate selection* [Social Psychology 3000]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(5), 757-776. <https://doi.org/10.1037/a0033777>
- Meltzer, A. L., McNulty, J. K., Jackson, G. L., & Karney, B. R. (2014). *Men still value physical attractiveness in a long-term mate more than women: Rejoinder to Eastwick, Neff, Finkel, Luchies, and Hunt (2014)* [Group & Interpersonal Processes 3020]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 106(3), 435-440.
<https://doi.org/10.1037/a0035342>
- Meltzer, A. L., McNulty, J. K., Jackson, G. L., & Karney, B. R. (2014). *Sex differences in the implications of partner physical attractiveness for the trajectory of marital satisfaction*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 106(3), 418–428.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an

updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ* 372(71).

<https://doi.org/10.1136/bmj.n71>

Pawłowski, B., & Dunbar, R. I. M. (1999). *Withholding age as putative deception in mate search tactics*. *Evolution and Human Behavior*, 20(1), 53-69.

[https://doi.org/10.1016/S1090-5138\(98\)00038-5](https://doi.org/10.1016/S1090-5138(98)00038-5)

Skinner, B. F. (1981). *Selection by Consequences*. *Science*, 213, 501-504.

<http://dx.doi.org/10.1126/science.7244649>

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder* (5. Utg.).

Universitetsforlaget.

Tabeller

Tabell 1

Fremvisning av søkeprosessen i databasen Scopus.

Antall søk	Søkeord	Resultater
S1	"partner criteri*" or "mate selection*" or "partner selection*" or "mate choice*" or "partner choice*" or "assortative mating" or "assortive mating"	19616
S2	"long term" or "short term"	990
S3	sex or gender or female* or male* or boy* or girl* or woman or women or man or men	749
S4	behavio* or "evolutionary psychology"	440

Merknad. Tabellen er forenklet, derav er ikke kriterier fremvist i tabellen. Viser til antall søk, søkeord og resultater.

Tabell 2*Fremvisning av søkeprosessen i databasen SocINDEX.*

Antall søk	Søkeord	Resultater
S1	DE "MATE selection" OR DE "ASSORTATIVE mating"	1002
S2	partner criteri*	78
S3	mate selection* or partner selection* or mate choice* or partner choice* or assortative mating or assortive mating	2894
S4	S1 OR S2 OR S3	2948
S5	long term or short term	49523
S6	S4 AND S5	122
S7	S4 AND S5	111

Merknad. Viser til antall søk, søkeord og resultater. Tabellen er forenklet, derav er ikke kriterier fremvist i tabellen.

Tabell 3*Fremvisning av søkeprosessen i databasen Psychinfo.*

Antall søk	Søkeord	Resultat
S1	partner criteri*.mp. [mp=title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word]	3
S2	exp Human Mate Selection/	3223
S3	mate selection* or partner selection* or mate choice* or partner choice*).mp. [mp=title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word]	9568
S4	assortative mating/ or assortative mating.mp. or assortive mating.mp. [mp=title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word]	1176
S5	1 or 2 or 3 or 4	10168
S6	(long term or short term).mp. [mp=title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word]	223040
S7	5 and 6	811
S8	limit 7 to peer-reviewed journal	691
S9	limit 8 to human	484
S10	human sex differences/ or sex/ or sex-linked developmental differences/ or human females/ or human males/	241593
S11	(sex or gender or female* or male* or boy* or girl* or woman or women or man or men).mp. [mp=title, abstract, heading word, table of contents, key concepts, original title, tests & measures, mesh word]	1845651
S12	10 or 11	1845651
S13	9 and 12	426
S14	8 and 12	610
S15	limit 14 to (Danish or English or Norwegian or Swedish)	597

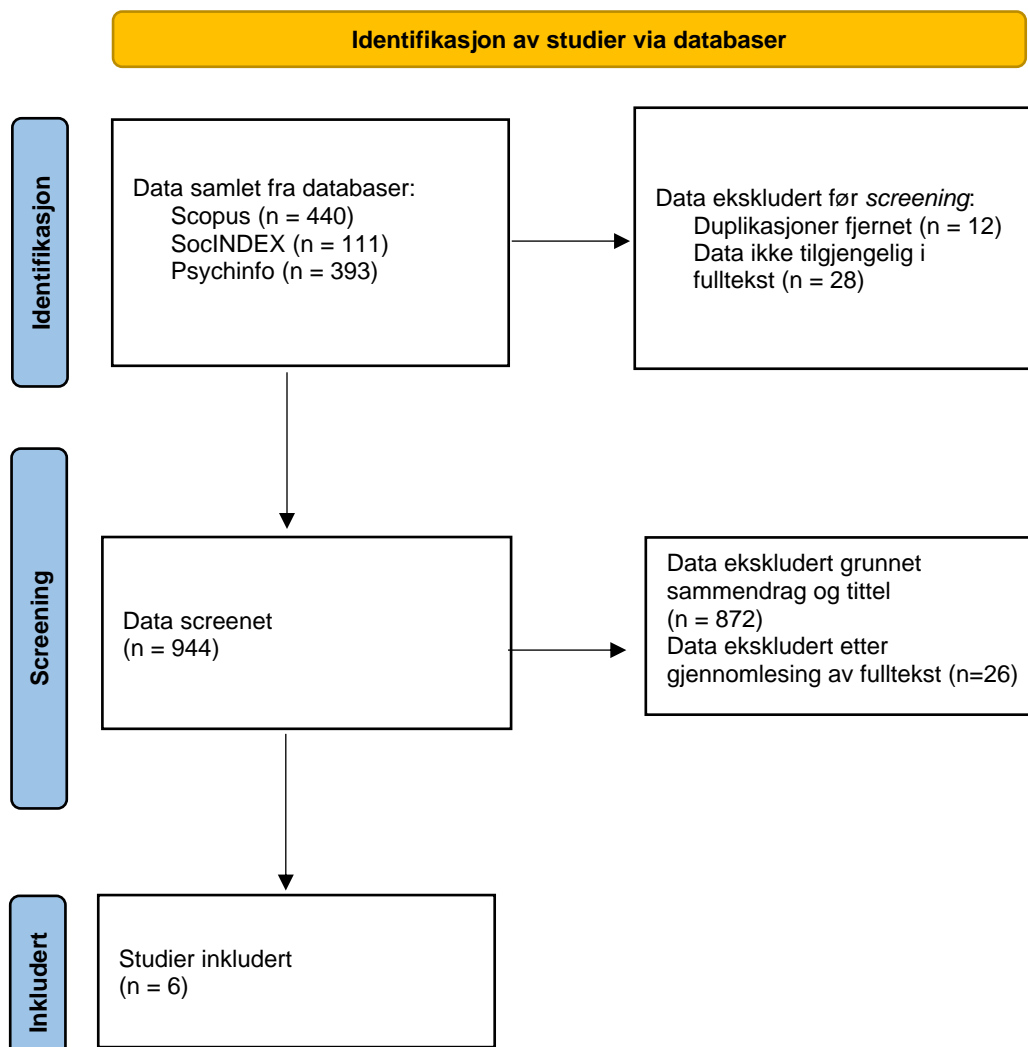
Antall søk	Søkeord	Resultat
S16	behavior change/ or readiness to change/ or "stages of change"/ or applied behavior analysis/	16733
S17	(behavio* or evolutionary psychology).mp. or Evolutionary Psychology/	1462374
S18	16 and 17	1463505
S19	15 and 18	393
S20	limit 19 to peer-reviewed journal	393

Merknad. Tabellen fremviser kriterier. Viser til antall søk, søkeord og resultater.

Figurer

Figur 1

PRISMA 2020 flow diagram

Merknad. Figuren viser antallet data som ble samlet inn og inkludert eller ekskludert i forskjellige deler av seleksjonsprosessen. Diagrammet er hentet fra: Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ* 372(71). <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>

Etisk refleksjonsnotat

Sentrale verdier i denne oppgaven inkluderer respekt for individets autonomi og rett til selvbestemmelse. Den inkluderer også likestilling mellom kjønnene og nødvendigheten av å unngå stereotypisering og objektivisering av kvinner. I tillegg er det avgjørende å vurdere vitenskapelig integritet og nøyaktighet når det gjelder formidlingen. Ved å studere dette temaet, kan risikoen for å støtte stereotyper i kjønnsroller og objektivisering av kvinner være en bekymring. Dette kan bidra til å opprettholde stereotyper, og kan fremvise et syn som viser til at kvinnen et objekt som kun er til for å tjene mannen. Det er viktig at forskningen ikke bidrar til å opprettholde forskjellige maktforhold og diskriminerende praksis. En annen faktor som er viktig å ta i betraktning, er at å tenke på autonomi og retten til å velge hvordan individer skal oppføre seg, samtidig som man tar hensyn til eventuelle sosiale og kulturelle faktorer som kan påvirke deres valg. Når forskning setter søkelys på kvinner som gjør ting for å tilfredsstille menns preferanser, kan det ignorere individets autonomi og rett til å bestemme over sin egen identitet og atferd. Det er mulig at det er uetisk å anta at en persons oppførsel bør være avhengig av en annen persons preferanser. Dette kan også føre til dilemma om prinsippene om fri vilje og selvbestemmelse. Forskningen som viser til at kvinner endrer atferd basert på menns partnerkriterier er heller ikke en unnskyldning som kan brukes for å rettferdiggjøre menns atferd. Ved å ikke holde menn til ansvar for sine handlinger, kan dette være med på å øke kjønnsdiskriminering, samt forsterke eksisterende ulikheter og urettferdigheter.

Det lovlige språkverktøyet chatgpt har også blitt brukt som et hjelpemiddel for fremme et mer variert synonymbruk i teksten. Det må merkes at chatgpt ikke har blitt brukt til å generere informasjon, men har vært et verktøy som har blitt brukt for å omformulere mine egne allerede skrevne ord, som allerede har refererte kilder til.

Formålet med bruken av verktøyet var for å ord øke oppgavens akademiske flyt. Noen setninger som allerede var skrevet, ble omformulert av språkverktøyet, og igjen omformulert av meg før de ble lagt inn i oppgaven. Etersom jeg har overholdt OsloMet sine retningslinjer som gjelder sitering av generering uten referanse, har ikke retningslinjene blitt brutt i denne oppgaven

Referanser

OpenAI. (2021). ChatGPT (Versjon 3.5) [Dataprogramvare]. Hentet fra <https://openai.com>

OSLOMET. (2023). Juks. Hentet fra <https://student.oslomet.no/en/web/student/cheating>

CHATGPT